

Ä Tasub teada Õliterminite leksikon

Etüleenglükool

Ehk 1,2-etaandiool (keemilise valemiga HOCH₂-CH₂OH) on värvusetu, õlikas, magusa maitsega ja väga mürgine vedelik. 1926. aastal kättesaadavaks muutunud lahuseid turustati jäädavate antifriisidena, kuna kõrge keemistemperatuuri tõttu sai neid kasutada nii suvel kui ka talvel. Tänapäeval tarvitatakse paljudes kohtades, sh autodes, jahutusvedelikuna. Elusolenditele mürgine.

Propüleenglükool

Ehk propaan-1,2-diool on mittetoksiline antifriis. Kasutatakse juhtudel, kui etüleenglükool on sobimatu, näiteks toiduainetööstuses või kodumajapidamise veetorustikes, kus pole välistatud aine juhulikkat sattumine organismi. Oksüdeerub õhu ja soojuste toimel piimhappeks. Tekkiv vedelik võib olla söövitav, seega lisatakse pHd puhverdavaid aineid, et vältida metallosade korrosiooni.

Määrded

Sisaldavad manustega pa-
randatud määrdeõlisid, mis
on suletud seebi või tahkes-

ti käsnaadsesse karkassi
nõnda, et nad minema voo-
lata ei saa.

Plastsed määrded

Konsistentsed määrdeained, mis koosnevad mineraal- ja/ või sünteetilisest ning tahkestist. Kasutatakse sellistes sõlmedes, kus vedel õli ei püsi sees või on detaile raske kaitsta siseneva vee, niiskuse ja tolmu eest. Valmistamiseks tihkestatakse või poolvedeldatakse baasõli mitmesuguste tihkestitega. Määretele vajalike tööomaduste andmiseks pannakse neile juurde lisandeid ja/või täidiseid. Määrde koostis = baasõli (80-90%) + tihkestid + lisandid. Üldiselt sõltuvad plastsete määrde omadused ja sellele vastavalt kasutusala valimiseks kasutatava vedela määrdeõli viskoossusest, hulgast ja omadus-

test. Tähtsad kvaliteedi näitajad, mis mõjuvad määrde omadustele nende kasutamise protsessis, on tehniliste tingimuste kohaselt homogeensus, koloidne stabiilsus, tilkepunkt, mehhaanilised omadused (penetratsioon), mittekorrodeerivus ja mehhaaniliste lisandite sisaldus. Kasutatakse selliste pindade määrimiseks, mis töötavad kõrgsurvel ja -kõrgtemperatuuril, samuti tõugetel ja löökidel. Määrdeaineid, mida tarvitatakse hõõrdepaarides hõõrdumise ja kulumise vähendamiseks, nimetatakse antifriksioonseteks ehk kulumisvastasteks määrdeks. Plastsed määrded leiavad rakendust ka veel konserveerimis-, trossi- ja tihendusmäärdena.

Tahked määrded

Pulbrilised või kilelised katted, mida kantakse hõõrduvate pindade vahele. Tahkete määrdeainetena kasutatakse anorgaanilisi ühendeid (grafiit, vilgukiivi jt), orgaanilisi ühendeid, metalle (kuld, hõbe, plii jt) ja komposiitmaterjale. Enamikul tahketel määrdel on lahustiks mineraalõli. Tahkeid määrdeid tarvitatakse juhul, kui määrdeõlid ja plastsed määrded ei kindlusta mehhanismide normaalset tööd eriti raskete töötingimuste tõttu, näiteks väga madalad (-70 °C kuni -200 °C) või kõrged temperatuurid (300 °C kuni 1000 °C), suured töökoormused (kuni 400 MPa), kõrgvaakum, kõrge radiatsiooni tase ja tolmune atmosfäär, see tähendab oludes, kus määrdeaine hõõrdesõlmest välja voolab.

Ä Loe lisaks

LEKSIKON jätkub Logistika juuninumbris.

ALLIKAS: ANNA MURASHINA, ADDINOL LUBE OÜ TEHNIKADIREKTOR



NOVAFOREST
Veoautode remondi teenused
Novaforest OÜ, Betooni 11 D
Tel 513 5468, 511 5778
www.novaforest.ee

18. juunil ilmub Äripäeva vahel **Äripäev**

LOGISTIKA ERILEHT

Lisainfo ja reklaami tellimine:
Kirk-Marius Kukumägi, tel 667 0368
Kirk-Marius.Kukumägi@aripaev.ee

MAASTIKUTÖSTUKID
KAHVELTÖSTUKID
VIRNASTAJAD
KÄRUD
Eesti suurim kahveltöstukite valik
FORKLIFT.EE

TALLINN 53434946 53040810	JÕHVI 54004436	PÄRNU 5029762	TARTU 5090770 53083083
---------------------------------	-------------------	------------------	------------------------------

